

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

NÁMĚTY PRO POHYBOVOU ČINNOST MAŽORETEK V MATEŘSKÝCH ŠKOLÁCH

Diplomová práce
(bakalářská)

Autor: Alena Strmisková
Rekreologie – Management volného času a rekreace
Vedoucí práce: PaedDr. Liběna Kováčová, Ph.D.
Olomouc 2014

Jméno a příjmení autora: Alena Strmisková

Název diplomové práce: Náměty pro pohybovou činnost mažoretek v mateřských školách

Pracoviště: Katedra sportu

Vedoucí: PaedDr. Liběna Kováčová, Ph.D.

Rok obhajoby diplomové práce: 2014

Abstrakt: Tato diplomová práce se zabývá předškolním obdobím a pohybovou činností v tomto věku. Hlavním cílem je vytvoření metodicko-didaktického materiálu s náměty pro pohybovou činnost mažoretek předškolního věku, který může být využit v rámci pohybových chviliek v mateřských školách nebo jako inspirace trenérům. Navržený materiál byl subjektivně zhodnocen učitelkami mateřských škol formou anketního šetření. Výsledky anketního šetření ukázaly, že navržený metodicko-didaktický materiál byl hodnocen pozitivně a zároveň označen za vhodný pro předškolní věk.

Klíčová slova: pohybová aktivita, mažoretky, předškolní věk, motivace, rytmus

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovnických služeb.

Author's first name and surname: Alena Strmisková

Title of the master thesis: Suggestions for Physical Activity of Majorettes in Kindergartens

Department: Department of Sport

Supervisor: PaedDr. Liběna Kováčová, Ph.D.

The year of presentation: 2014

Abstract: This thesis deals with the pre-school period and physical activity at this age. The main objective is to create a methodological and didactic material containing ideas for physical activity of preschool- aged majorettes, which may be used in kindergartens, or as inspiration for coaches. The suggested material was subjectively verified by kindergarten teachers by the questionnaire reserach. The questionnaire reserach results stated that proposed methodological and didactic material was evaluate positively, as appropriate for the pre-school period.

Keywords: physical activity, majorettes, pre-school age, motivation, rhythm

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem svou diplomovou práci zpracovala samostatně pod vedením PaedDr. Liběny Kováčové, Ph.D., uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

Ve Ždánicích dne 25.6.2014

.....

Děkuji PaedDr. Liběně Kováčové, Ph.D. za pomoc a cenné rady, které mi poskytla při zpracování diplomové práce.

Obsah

1 ÚVOD	8
2 PŘEHLED TEORETICKÝCH POZNATKŮ	9
2.1 Charakteristika předškolního období	9
2.1.1 Tělesný vývoj	9
2.1.2 Motorický vývoj	10
2.1.3 Vývoj poznávacích procesů	11
2.1.4 Emocionální a motivační vývoj	12
2.1.5 Socializace	13
2.2 Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání	14
2.3 Charakteristika mažoretkové činnosti	16
2.3.1 Historie, vznik a původ mažoretkové činnosti	17
2.3.2 Asociace v České republice	18
3 CÍLE A ÚKOLY	20
3.1 Hlavní cíl	20
3.2 Dílčí cíle	20
3.3 Úkoly	20
4 METODIKA	21
4.1 Tvorba metodického materiálu	21
4.2 Charakteristika souboru	21
4.3 Metody sběru dat	21
4.4 Metody zpracování dat	22
5 VÝSLEDKY	23
5.1 Metodicko-didaktický materiál	23
5.1.1 Rozvoj hudebního cítění	23
5.1.2 Polohy těla a hlavy	27
5.1.3 Polohy paží	32
5.1.4 Pohyby nohou	39
5.1.5 Orientace v prostoru	47
5.1.6 Práce s náčiním	50
5.2 Výsledky anketního listu	62

6 Diskuze	65
7 Závěry	66
8 Souhrn	67
9 Summary	68
10 Referenční seznam	69
11 Přílohy	71

1 ÚVOD

Před 20 lety se v České republice začala rozvíjet netradiční pohybová aktivita, později nazvaná mažoretky. Dříve byl počet skupin mažoretek spíše sporadický. Dnes můžeme mažoretky najít v každém větším městě, stále vznikají nové skupiny na profesionální i rekreační úrovni. Práce s náčiním je rok od roku složitější a tím jsou kladeny stále větší nároky na zručnost s batonem a na celkovou pružnost dětí. Tuto činnost využívají především dívky k trávení volného času, ale najdou se i chlapi, kteří si našli zálibu v mažoretkové činnosti.

Mažoretky jsou v dnešní době plnohodnotným odvětvím sportu. Dříve pro ně bylo typické především pochodování na dechovou hudbu a jednoduchá práce s batonem. Nyní se stále více do sestav zařazují prvky z baletu, gymnastiky a různé druhy tanečních kroků, které doplňují pochodový krok. Prvky s batonem jsou daleko náročnější než dříve. Mažoretky už nepředvádějí prvky s batonem jen v pravé ruce, ale musejí je zvládat stejně tak dobře v levé ruce. Vystoupení na dechovou hudbu už se stává minulostí, mažoretky předvádí svá vystoupení spíše na hudbu moderní. Na hudbu dechovou už cvičí snad jen na přehlídkách dechových hudeb. Typické kostýmky připomínající vojenské uniformy vystřídaly moderní, upnuté šaty bohatě zdobené flitry a jinými aplikacemi.

Důvodem výběru práce zaměřené na téma mažoretky je i skutečnost, že jsem spolu se svojí matkou zakladatelka Mažoretek Ždánice. Dodnes jejich trenérka i choreografka, mažoretky znám také z pohledu soutěžící, vedoucí i porotkyně.

Tato práce je zaměřena na předškolní věk, ve kterém často děti již začínají navštěvovat mažoretky. Učí se základní pochodový krok a následně práci s náčiním formou motivačních aktivit, básniček a písniček. Bakalářská práce obsahuje metodicko-didaktický materiál, který je založen na dostupné literatuře a vlastních zkušenostech. Poskytuje základní prvky, informace a poznatky k vedení začínajících mažoretek. Mohou jej využít učitelé v pohybových chvílích v mateřských školách nebo může posloužit jako inspirace trenérům mažoretek.

2 PŘEHLED TEORETICKÝCH POZNATKŮ

2.1 Charakteristika předškolního období

Předškolní období trvá přibližně od 3 do 6 let, je to poslední období raného dětství. Duševní změny nejsou už tak bouřlivé jako v předcházejících obdobích (Čačka, 1997). Vymezení není dáno jen fyzickým věkem, ale především novým sociálním zařazením dítěte. Za začátek této fáze považuje Hříbková (2013) a Šimíčková-Čížková et al. (2010) vstup dítěte do mateřské školy a konec tohoto období určuje Vágnerová (2012), Langmeier, J., Langmeir, M. & Krejčířová (1998) nástupem dítěte do školy základní. V některých publikacích v širším slova smyslu je za předškolní věk považováno celé období od narození až po vstup do školy (Langmeir & Krejčířová, 1998; Kořátková, 2008).

Předškolní období je nazýváno Langmeierem a Krejčířovou (1998) „věkem mateřské školy“, i když některé děti ji navštěvují až rok předtím, než jdou do školy základní, většina dětí ale chodí do mateřské školy již od svých tří nebo čtyř let. Děti se v ní musí adaptovat na nové prostředí a zvykat si na určitá pravidla. Čačka (1997) toto období označuje „zlatým věkem dětské hry“, protože právě při hře se aktivita dítěte projevuje nejvíce. Děti se pomocí her zvládnou naučit spoustu věcí a dokážou daleko více, než pokud něco dělají „jen tak“. Hra je jejich hlavní náplní dne.

Toto období je dobré chápat jako přípravu na pobyt ve škole a na budoucí život. Dochází ke zdokonalování hrubé motoriky a rozvoji jemné motoriky. Na konci období je patrná dobrá koordinace pohybů, přesnost, rychlost a jistota. Rozvíjí se také zručnost, kresba, řeč, myšlení a další poznávací procesy. Je typické fantazijní zpracování informací. Langmeier a Krejčířová (1998) dospěli k závěru, že myšlení dítěte předškolního věku jako egocentrické (dítě se soustřeďuje samo na sebe), antropomorfní (všechno polidšťuje), magické (mění si fakta podle vlastního přání) a artificialistické (všechno se dělá samo).

2.1.1 Tělesný vývoj

V tomto období se mění tělesná konstituce, vytrácí se typická zaoblenost a buclatost. Vývoj se zaměřuje především na růst do výšky. Kostra se dále osifikuje, kosti však nejsou ještě dost pevné a tvrdé proti kostem dospělého člověka (Tрпиšovská & Vacínová, 2006). V rozvoji jemné motoriky má význam osifikace

zápěstních kůstek, která se přibližně v šesti letech dovršuje (Šimíčková-Čížková et al., 2010).

Od čtyř let děti pomalu, pravidelně a plynule rostou až do počátku puberty. V průměru za rok povyroستou o 6 cm a jejich hmotnost se zvýší o 2 kg. Průměrné, šestileté dítě měří asi 118 cm a váží přibližně 22 kg. Rozdíl mezi chlapci a dívkami v tomto věku není příliš velký, chlapci měří o 1cm více a jsou o půl kilogramu těžší než dívky (Machová, 2005).

Dítě v předškolním období má relativně velkou hlavu v porovnání s trupem a krátké končetiny. Ke změně proporcí těla a proměny postavy dochází mezi pátým a šestým rokem. V této době se začínají prodlužovat především končetiny, ztenčuje se vrstva podkožního tuku. V šesti letech tvoří hlava již jen jednu šestinu celkové tělesné výšky. Dítě přechází z předchozího období první tělesné plnosti do období první vytáhlosti, stává se štíhlejší a vyšší (Machová, 2005).

2.1.2 Motorický vývoj

Motoriku označujeme jako „celkovou pohybovou schopnost organismu“ (Průcha, Walterová & Mareš, 2003, 128).

Na začátku tohoto období jsou dětské končetiny ještě málo koordinované, postupně se ale chůze a ostatní pohyby automatizují, protože dochází k vyspívání nervové soustavy. Dítě se stává hbitější, jeho pohyby jsou přesnější a plynulejší. Rádo napodobuje pohyby dospělých. Dokáže chodit, utíkat, seběhnout schody, skákat i lézt po žebříku, seskočit z menší lavičky, hodit míč. „Vcelku bychom mohli motorický vývoj v předškolním věku označit jako neustálé zdokonalování a zlepšování pohybové koordinace a elegance“ (Šimíčková-Čížková et al., 2010, 75).

Dochází ke zdokonalování hrubé motoriky, která umožňuje dítěti zvládat různé pohybové a sportovní činnosti. Toto období je vhodný začátek pro zahájení sportů, jako je jízda na koloběžce a na kole, lyžování, plavání a třeba bruslení.

Rozvíjí se také jemná motorika, která zahrnuje hravé, pracovní a sebeobslužné činnosti, je však determinována osifikací ruky. Dítě se učí manipulovat s tužkou, pastelkami, barvami, nůžkami a jinými nástroji. Rádo si hraje s různými materiály – plastelínou, knoflíky, korálky, kostkami, hlínou, kamínky, pískem, rozvíjí si tak svou manuální zručnost. Zvládá samostatně jíst, pečovat o svou hygienu, umí se obléct

a svléct, i když někdy potřebuje menší pomoc, zkouší si zavazovat tkaničky. Kolem čtvrtého roku se rozhoduje, zda je dítě pravoruké nebo levoruké (Machová, 2005).

S rozvojem jemné motoriky souvisí rozvoj kresby. Zpočátku je to jen čmárání, které dítě popisuje pokaždé jinak. Později se snaží napodobit základní tvary. Spontánně začíná malovat postavu člověku v podobě hlavonožce. Kresba slouží dětem jako vyjadřovací prostředek mnohých schopností a aspektů subjektivního prožívání životních okolností. Rozbor dětské kresby je jednou z metod pedagogického diagnostikování, při kresbě můžeme sledovat držení tužky, rovnost čar, volbu tématu a další nápaditosti. Sedláčková, Syslová a Štěpánková (2012) uvádí, že k určení vývojového stupně dítěte je specifický rozbor kresby postavy.

2.1.3 Vývoj poznávacích procesů

Trpišovská a Vacínová (2006) a Šimíčková-Čížková et al. (2010) upozorňují, že poznávací procesy u dětí předškolního věku se vyvíjí velmi intenzivně. Umožňují dětem zvyšovat vlastní zkušenosti a poznávat svět kolem sebe.

Podle Šimíčkové-Čížkové et al. (2010) a Čačky (1997) je vnímání dětí předškolního věku neanalytické a synkretické, děti tedy vidí věci jako celistvé. Vjemy ovlivňuje egocentričnost a jsou subjektivně zabarvené. Naproti tomu Trpišovská a Vacínová (2006) tvrdí, že dítě už nevnímá věci jako celek, ale začíná si všímat detailů a vnímání nabývá analytičnosti.

Vnímání času dělá dětem potíže, umí ho posoudit jen na základě konkrétní činnosti (Mertin & Gillernová, 2010): „Až se naobědvám, půjdu k babičce.“ Ještě se dvakrát vyspím a pojedou k tetě.“

Prostorové vnímání v tomto období je nepřesné, dítě přeceňuje určitý prostor jak velikostí tak do hloubky. Postupně rozlišuje pojmy blízký-vzdálený, venku-uvnitř, otevřený-uzavřený, ale geometrické a prostorové rozměry začíná vnímat až později (Trpišovská & Vacínová, 2006).

Pro paměť v tomto věku je typická mimovolnost a konkrétnost. Přebývá paměť mechanická, díky které jsou schopny děti v předškolním věku naučit se celou řadu básniček a písniček. Postupně se začíná rozvíjet i paměť logická (Trpišovská & Vacínová, 2006; Šimíčková-Čížková et al., 2010). Děti si nejlépe pamatují věci, které citově prožily ať už veselé a kladné nebo negativní a smutné.

Dětská fantazie je velmi bohatá. Uplatňuje se ve výtvarném projevu, námětových hrách ale i v reálných situacích. Souvisí s ní tzv. dětská konfabulace - děti si vysvětlují věci, kterým nerozumí v realitě, tak aby byly pro ně pochopitelné pomocí fantazie (Hříbková, 2013). Dospělé osoby tohle považují často za lhaní, jedná se však o nepravou lež.

Myšlení v předškolním věku se rozvíjí velmi intenzivně, je vázáno na vlastní prožitek a úzce spojeno s vnímáním a činností dítěte. Myšlení je stále egocentrické (Trpišovská & Vacínová, 2006; Mertin & Gillernová, 2010; Šimíčková-Čížková, 2010; Langmeier & Krejčířová, 1998).

Kolem čtyř let se dítě dostává z fáze předpojmového myšlení, na vyšší úroveň, do fáze názorového myšlení (Langmeier & Krejčířová, 1998; Čačka, 1997).

2.1.4 Emocionální a motivační vývoj

Emocionální vývoj předškolního dítěte je charakteristický větší stabilitou a vyrovnaností projevů oproti předcházejícím obdobím. Děti v předškolním období mají neustálou potřebu být aktivní. Poskakují, poposedávají, dělají různé pohyby, často se ptají na spoustu otázek za sebou. Prožívají všechno velmi intenzivně, ale často jen po krátkou dobu. Začínají se objevovat empatie a vznikají sympatie k určitému dítěti. Rozvíjí se jejich emoční inteligence. Dítě, které má dobré vztahy s matkou a pochází z milující rodiny, má velmi často pozitivní pocity. Ty jsou základním předpokladem pro vývoj osobnosti (Hříbková, 2013).

Vědí, co se smí a co je zakázané. Pocit viny těžko berou, proto se raději chodí přiznat dospělému za své prohřešky a očekává následný trest. „Děti již začínají ovládat své citové projevy, dokážou už být kritické i samy k sobě, hodnotí své chování, umějí se litovat, zlobit se za něco samy na sebe“ (Mertin & Gillernová, 2010, 18).

Motivace je v tomto období velmi důležitá, často přichází od dospělých osob kolem. V předškolním věku motivujeme například k podání dobrého výkonu nebo pokud chceme děti naučit něco nového. Děti potřebují motivaci také ke všem každodenním činnostem. Proto je spousta aktivit v mateřských školách doprovázena básničkami či písničkami, které si děti rády pamatují a opakují si je i doma. Nové věci vysvětlujeme pomocí her.

2.1.5 Socializace

Pojem socializace definujeme jako „celoživotní proces, v jehož průběhu si jedinec osvojuje specificky lidské formy chování a jednání, jazyk, poznatky, hodnoty, kulturu a začleňuje se tak do společnosti. Realizuje se hlavně sociálním učením, sociální komunikací a interakcí, i nátlakem“ (Průcha, Walterová & Mareš, 2003, 216).

Socializační proces zahrnuje tři vývojové oblasti (Mertin & Gillernová, 2010, Langmeira & Krejčířová, 1998; Průcha, Walterová & Mareš, 2003):

1. **Vývoj sociální reaktivity** – zahrnuje vývoj emočních vztahů dítěte k bližším i vzdálenějším osobám.
2. **Vývoj sociálních kontrol** – jedná se o vývoj společenských norem, které dítě postupně získává na základě požadavků a zákazů.
3. **Osvojení sociálních rolí** – lidé v okolí očekávají od dítěte určité vzorce chování a postojů a to vzhledem k jeho věku, pohlaví i společenskému chování

Socializace probíhá, když jsou děti v kontaktu s jinými lidmi. Díky vztahům s různými dospělými a dětmi, získávají děti nové zkušenosti a poznatky, které vedou k osobnímu rozvoji. Vágnerová (2012) rozděluje prostředí, ve kterém se dítě pohybuje do tří skupin:

- **Rodina** – zůstává nejvýznamnějším prostředím, které má dítěti poskytovat bezpečí a jistotu. Domov je pro dítě místo, kde má své místo, svůj pokoj a své hračky. Nezbytnou roli v životě předškoláka hraje také vztah s prarodiči a sourozenci.
- **Vrstevníci** – jsou skupina rovnocenných jedinců. Teritorium, kde dochází ke kontaktu, je různorodé. S vrstevníky si hraje, zkouší různé formy chování a mění role, které odpozoroval ve svém okolí. Důležitý je i kontakt s dětmi různého věku, protože se tak dítě učí měnit role, podřizovat se starším a pomáhat mladším.
- **Mateřská škola** – je první institucí, se kterou se dítě setkává. Odpoutává se od rodiny a vstupuje do ní jako samostatný jedinec. Seznamuje se z jiným sociálním prostředím a pravidly. Získává zde nové zkušenosti a dovednosti, připravuje se na vstup do školy základní.

2.2 Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále jen RVP PV) „vymezuje hlavní požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku“ (http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVP_PV-2004.pdf).

Je to kurikulární dokument na státní úrovni, který vymezuje zásady pro předškolní vzdělávání. Podle tohoto dokumentu si každá mateřská škola individuálně vytváří svůj Školní vzdělávací program. Tento dokument je veřejný a volně přístupný pedagogické i nepedagogické veřejnosti.

Předškolní vzdělávání by mělo rozvíjet dítě po všech stránkách tak, aby na konci tohoto období bylo téměř samostatné a schopné zvládat nároky, které jsou na něj každodenně kladeny a i ty, které ho v budoucnu čekají. Rámcové cíle uvedené v RVP PV, které by měli sledovat pedagogové, jsou následující:

1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
2. osvojení základů hodnot na nichž je založena naše společnost
3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Pokud jsou tyto cíle naplňovány, dochází k vytváření základů klíčových kompetencí.

Klíčové kompetence jsou formulovány jako „soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince.“ V RVP PV je uvedeno 5 klíčových kompetencí: kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence činnostní a občanské. Dobré základy těchto kompetencí v předškolním vzdělávání, usnadňují dětem rozvoj a vzdělávání v jejich životních cestách a navazujícím vzdělávání.

Vzdělávací obsah je rozdělen do pěti oblastí: biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální. Tyto oblasti jsou pojmenovány:

1. Dítě a jeho tělo – záměrem pedagoga v oblasti biologické je podporovat růst a vývoj dítěte, zlepšovat tělesnou zdatnost, rozvíjet pohybové a manipulační schopnosti.

2. Dítě a jeho psychika – v oblasti psychologické by měl pedagog u dětí podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost, rozvíjet jazyk a řeč.
3. Dítě a ten druhý – v interpersonální oblasti je záměrem podporovat děti v utváření vztahů k jiným dětem a dospělým osobám, a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci.
4. Dítě a společnost – záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti sociálně-kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití, do světa kultury a umění.
5. Dítě a svět – v oblasti environmentální by pedagog měl založit elementární podvědomí o okolním světě a jeho dění, o lidském vlivu na životní prostředí a dát dětem základy k odpovědnému postoji k prostředí kolem.

Jednotlivé oblasti zahrnují tyto vzájemně propojené kategorie – dílčí cíle (záměry), vzdělávací nabídku a očekávané výstupy (předpokládané výsledky). Dílčí cíle nám říkají, co bychom měli v průběhu předškolního vzdělávání sledovat a co je potřeba u dítěte podporovat. Vzdělávací nabídka představuje soubor obecných činností, které nabízí pedagog dětem, vhodných k dosahování výstupů a naplňování cílů. Očekávané výstupy jsou dílčí výstupy vzdělávání, které se vzájemně propojují a jsou pro děti prakticky využitelné. Pedagog by měl sledovat osvojování těchto dovedností v rámci třídy i individuálně, měl by postupovat tak, aby děti na konci předškolního období zvládalo co nejvíce (http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVP_PV-2004.pdf).

2.3 Charakteristika mažoretkové činnosti

Mažoretky jsou převážně dívky, které pochodují do rytmu hudby na místě či v prostoru s náčiním. Jedná se o pohybově taneční disciplínu, která se v dnešní době řadí do kategorie sportu. Označení náčiní se v mažoretkové činnosti používá pro hůlku (odborně baton), kterou mažoretky používají nejčastěji, ale také pompony (třásně) nebo prapory.

Na trénincích se mažoretky učí, popřípadě zdokonalují: správné držení těla, pochodový krok, manipulaci s náčiním a synchronizaci pohybu. Pochod je v mažoretkové činnosti základním krokem, ale je často doplňován různými tanečními kroky, gymnastickými poskoky či baletními otočkami. Děti se učí práci s náčiním v pravé i v levé ruce, zkouší točit i vyhazovat. Jelikož mažoretky patří k estetickým sportům, je kladen také velký důraz na synchronizaci pohybu všech cvičenek a provedení důrazu při jednotlivých prvcích.

Vystoupení mažoretek je převážně na moderní hudbu, dechová hudba je doprovází jen na některých soutěžích či při přehlídkách dechových hudeb. Často nosí krátké šaty, bohatě zdobené flitry, které nahradily kostýmky připomínající vojenské uniformy. Práce s náčiním je rok od roku složitější, prvky které předváděly dříve nejstarší mažoretky, dnes zvládají i ty daleko mladší. Starší mažoretky vymýšlí neustále nové a originální prvky, aby uspěly na soutěžích, proto se mažoretková činnost neustále rozvíjí.

Úkoly a cíle mažoretkové činnosti:

- správné držení těla
- základní posílení všech svalových partií
- zvýšení celkové pružnosti
- kultivovanost pohybu
- zvýšení hudební vnímavosti a cítění rytmu
- zručnost s batonem v obou rukách
- zdokonalování rovnováhy
- rozvíjení prostorového cítění

(Škodáková, 2004)

2.3.1 Historie, vznik a původ mažoretkové činnosti

První zmínky o točení s podlouhlým předmětem na začátku průvodu se objevují v námořnictvu, nejprve se jednalo o pušky a později o prapory. Nejednalo se o dnešní podobu mažoretek, důležité však je, že se s něčím začalo točit (Jelínek & Jelínková, 2014).

Není zcela jasné, kde mažoretky vznikly, ale pravděpodobně jejich kořeny směřují k armádě. Mažoretky, jejichž úkolem bylo zahajovat taneční festivaly, začaly vznikat v Asii a ve východní Evropě odkud se přenesly za oceán. Tehdy, v čele vojenských kapel stával muž – „Drum major“, který měl v ruce dlouhou tyč, určoval rytmus a chůzi vojáků. Jelikož panovala nerovnoprávnost mezi ženami a muži, ženy chtěly přesvědčit společnost, že i ony mohou být dobrými velitelkami. Poprvé se jim to podařilo při průvodu v Coloradu v roce 1900, kdy v čele průvodu stály ženy.

Převažují názory, že první mažoretková skupina vznikla v roce 1889 na Univerzitě Millsaps ve státě Mississippi, která byla založena vojenskými veterány. Termín mažoretky je však oficiální až od roku 1927, doposud byly tyto dívky označovány jako roztleskávačky. V roce 1935 se konala první soutěž v Chicagu, kde dívky předvedly své dovednosti s točením hůlky (Jelínek & Jelínková, 2014; <http://www.mazoretky-brno.cz/historie.html>).

V České republice se mažoretky začaly objevovat po roce 1970. V této době vznikaly pod základními uměleckými školami a jejich název musel znít „pohybová skupina“. Vystupovaly především s dechovými orchestry na různých společenských akcích.

Velký rozmach mažoretkového sportu nastal po roce 1990, kdy skupiny byly zakládány na základních a středních školách, při domech dětí a mládeže. Postupně se začala zdokonalovat choreografie a zvyšovala se obtížnost jednotlivých prvků s hůlkou. Děvčata už nepůsobila jen v doprovodu orchestru, ale začala vystupovat i na moderní hudbu. Kromě mažoretkových uniforem se začaly nosit krátké, upnuté šaty, často velmi zdobené.

Postupně začaly vznikat první soutěžní pravidla a disciplíny. Zpočátku se soutěžilo ve dvou disciplínách, pódiové formace a pochodové defilé (za určitý čas se musí ujít určitý počet metrů). Za zakladatele mažoretkového sportu v České republice je považován Mgr. Jiří Necid, který také byl spoluzakladatelem Evropské asociace EMA (Europea Majorettes Asociation), jejímž úkolem bylo sjednotit všechny

mažoretky do jedné asociace. V roce 1994 uspořádal poprvé soutěž v Hranicích. Dal základy prvním pravidlům, které postupně propracovával. Vybudoval řadu měst, které dodnes organizují soutěže (<http://ifms-majorettes.com/about-ifms/history/>).

Jelikož popularita mažoretek neustále roste, vznikají také nové disciplíny. V roce 2002 se objevila soutěžní disciplína pompon, soutěžním náčiním jsou třásně, které používají roztleskávačky v Americe. Od roku 2005 se nesoutěží jen ve skupinách, ale také v sóloformacích (sólo, duo/trio, miniformace – 4 až 7 členek) a to jak s náčiním baton, tak i pompon (Švubová, 2014).

2.3.2 Asociace v České republice

Česká republika se řadí ke státům s nejvyšším počtem mažoretkových skupin ve světě. Jednotlivé názory skupin se liší, proto se během let v České republice vytvořilo několik asociací (IFMS, NBTA, MAC, IMA, IMC, SAM), které sdružují mažoretky a pořádají soutěže. Z toho vyplývá, že teoreticky bychom se mohly stát v jednom roce klidně třikrát Mistrem republiky, dvakrát Mistrem Evropy a dvakrát Mistrem světa. Z časového hlediska je to však nereálné. Každá z těchto asociací má svá pravidla, liší se věkovými kategoriemi, disciplínami i způsobem hodnocení. K nejznámějším asociacím patří IFMS a NBTA.

Asociace IFMS (International Federation Majorettes Sport) má sídlo v Praze, pořádá Mistrovství ČR v mažoretkovém sportu, Mistrovství Evropy, Evropské Grand Prix, Memoriál Jiřího Necida a Mistrovství světa, které se uskutečnilo poprvé v roce 2013 v Praze. Soutěží se zde v disciplínách – baton, pom-pom, show, mix, batonflag. Pochodové defilé je na libovolnou hudbu. V této asociaci jsou určeny předepsané prvky, rozdělené do úrovní, dle věkových kategorií, které by měly být v soutěžní sestavě dané věkové kategorie. Jednotlivé skupiny startují se známkou, kterou určuje daná úroveň, od ní se odečítají body za provedené chyby. Mohou se ale také body přičítat, například za pohybovou vyspělost, synchronizaci a správné provedení náročných prvků (<http://ifms-majorettes.com/wp-content/uploads/2013/12/Pravidla-01.07.2013.pdf>).

NBTA (Nation Baton and Twirling Association) je asociace, která pořádá Národní šampionát mažoretek a twirlingu České republiky, také Mistrovství Evropy a světa. Disciplínu s náčiním baton rozděluje do dvou kategorií – klasická mažoretká (měl by převažovat pochodový krok) a twirling (jde převážně o práci s hůlkou).

Disciplínu pompon považuje za doplňkovou. V této asociaci je nutný pozdrav na začátku a na konci většiny soutěžních disciplín (dle soutěžního řádu), provádí se čelem k porotě pravou rukou, která se musí dotýkat levého ramene. Pochodové defilé probíhá při živé hudbě a skladba se losuje z 10 předem stanovených. Mažoretky tak musí ujít 100 m v čase dané skladby. Rozhodčí přisuzují kladné body například za originalitu, technickou náročnost či výjimečný projev. Skupina ztrácí body při každém pádu hůlky, za chycení hůlky oběma rukama, ale také špatný krok či synchron (<http://www.majorettes-nbta.eu/cz/view.php?cisloclanku=2013110005>).

3 CÍLE A ÚKOLY

3.1 Hlavní cíl

Hlavním cílem bakalářské práce je navrhnout metodicko-didaktický materiál pohybových činností, které mohou být využity v rámci pohybových chviliek v mateřských školách nebo mohou být inspirací trenérům mažoretek ve volnočasových zařízeních.

3.2 Dílčí cíle

- Přizpůsobit pomocí motivace základní prvky mažoretek,
- ověřit metodicko-didaktický materiál,
- vyhodnotit a získat zpětnou vazbu.

3.3 Úkoly

- Rešerše literatury na dané téma,
- stanovit kritéria pro tvorbu metodicko-didaktického materiálu,
- vytvořit fotodokumentaci,
- navrhnout anketní list,
- vyhodnotit a zpracovat výsledky anketního listu.

4 METODIKA

4.1 Tvorba metodického materiálu

Při tvorbě metodicko-didaktického materiálu jsem vycházela z dostupné literatury týkající se pohybu (Dvořáková, 2011), gymnastického názvosloví (Appelt & Libra, 1987) a mažoretek (Wheelus, 1975), ale také z vlastních zkušeností.

Kritéria při zpracovávání materiálu byla následující:

1. respektování věkové kategorie
2. výběr vhodných cvičení
3. vhodnost využití v rámci pohybových chvil v mateřských školách
4. zvolení motivačních témat

Součástí metodicko-didaktického materiálu je fotodokumentace, která čtenářům přibližuje provedení daných prvků. Fotografie byly nafoceny v Zámeckém parku ve Ždánicích. Na fotografiích je vyfocena mažoretky předškolního věku z oddílu Mažoretky Ždánice. Fotografie byly pořízeny fotoaparátem Nikon COOLPIX P500.

4.2 Charakteristika souboru

Metodicko-didaktický materiál byl poskytnut společně s anketním listem vybraným učitelkám mateřských škol z České republiky, které subjektivně hodnotily tento materiál. Z padesáti rozeslaných materiálů a anketních listů byla návratnost 33 listů (66%).

4.3 Metody sběru dat

Anketní list obsahoval 10 uzavřených otázek (viz Příloha 1), na které se odpovídalo formou ano x ne, 4 z nich byly rozděleny ještě na podotázky otevřené v případě určené odpovědi. 7 otázek se týkalo navrženého metodicko-didaktického materiálu a poslední 3 otázky byly položeny z oblasti mažoretek obecně.

4.4 Metody zpracování dat

Údaje byly zpracovány v reálných číslech a v procentuálních hodnotách. Výsledky byly prezentovány formou tabulky a grafu, vytvořené pomocí počítačových programů Microsoft Office Word a Microsoft Office Excel.

5 VÝSLEDKY

5.1 Metodicko-didaktický materiál

Tento materiál je určen učitelkám v mateřských školách, ale může být také inspirací trenérkám mažoretek. Je založen na dostupné literatuře a vlastních zkušenostech. Jeho cílem je přiblížit čtenářům základní složky mažoretkové činnosti

Je rozdělen do pěti oblastí:

- a) rozvoj hudebního cítění
- b) polohy těla a hlavy
- c) polohy paží
- d) polohy nohou
- e) práce s náčiním

Pomocí motivačních témat - aktivit, říkanek a písniček, materiál popisuje, jak děti naučit dané prvky, popřípadě jak je dále zlepšovat či rozvíjet. Poskytuje také různá doporučení a poznámky, které usnadní práci začátečníkům v mažoretkové činnosti. K jednotlivým prvkům jsou přiřazeny fotografie pro lepší představu čtenáře.

5.1.1 Rozvoj hudebního cítění

a) aktivity

- **Ozvěna**

Postup:

- 1) Děti opakují slova po paní učitelce ve stejném rytmu, v jakém byly řečeny (např.: názvy květin, zvířat, měst, křestních jmen, potravin, atd.).
- 2) Nejdříve vyslovujeme pomalu, pak zrychlujeme a následně střídáme rytmus vyjadřovaných slov.

Poznámka: Doporučujeme začínat slovy čtyřslabičnými, potom vyzkoušet slova trojslabičná a nakonec dvojslabičná, která vyžadují rychlé reakce.

Příklady slov:

- Čtyřslabičná slova

Kon – va – lin – ka

Ko – pre – ti – na

Pam – pe – liš – ka

Ve – ro – ni – ka

Ka – te – ři – na

Bo – hu – mi – la

- Trojslabičná slova:

Sa – san – ka

Pi – voň – ka

Tu – li – pán

A – le – na

Zu – za – na

Vla – di – mír

- Dvojslabičná slova:

Mlé – ko

Ká – va

Ma – so

Hu – sa

Je – žek

Med – věd

- **Řetěz**

Postup:

1) Učitelka řekne dvě slova.

2) Děti postupně, jeden po druhém, slova opakují a k tomu přidají tleskání, dupání apod.

3) Další dítě řekne stejná slova a na tělo si zahraje svým způsobem.

4) Hra pokračuje bez přestávky až k poslednímu dítěti.

Poznámka: Doporučujeme sedět v kruhu z důvodu lepší přehlednosti o dětech.

- **Mravenec**

Postup:

1) Děti chodí po místnosti jako mravenci po svých cestičkách.

2) Libovolně hrají na tělo a říkají u toho předem určená dvě slova.

(Blahutková & Jonášová, 2009)

b) říkanky

Postup:

1. Naučení říkanek z paměti.
2. Doprovázení říkanek hrou na tělo (tleskání, dupání, luskání, atd.).
3. Děti rozdělit na 2 skupiny, první skupina říká říkanku, druhá počítá podle taktu (např.: 3/4 takt - počítat raz, dva, tři)

Cíl: Uvědomění si různých druhů taktů.

- 3/4 takt

• Kukačka

Volala kukačka malého pasáčka,
kukuku, ty kluku
zašly ti husičky do zlaté pšeničky
kukuku, ty kluku.

• Sluníčko

Sluníčko zachází za hory,
pasáci si pečou brambory.
Sluníčko zachází za kostel,
pasáci zalezou pod postel.

- 4/4 takt

• Liška

Liška, šiška, pampeliška,
Zabloudila v lese liška,
ten a ten a ten a ten
vyvede ji z lesa ven.

• Janeček

Šel Janeček na kopeček,
hnal před sebou pět oveček
a šestého berana
se zlatýma rohama.

(Blahutková & Jonášová, 2009)

c) písničky

Postup:

1. Naučení písniček z paměti.
2. Doprovázení písniček hrou na tělo (tleskání, dupání, luskání, atd.).
3. Děti rozdělit na 2 skupiny, první skupina zpívá písničku, druhá počítá podle taktu (např.: 3/4 takt - počítat raz, dva, tři)

Cíl: Uvědomění si různých druhů taktů.

- 2/4 takt

- **Skákal pes**

Skákal pes, přes oves, přes zelenou louku,
šel za ním myslivec, péro na klobouku.

- **Běží liška k táboru**

Běží liška k táboru, nese pytel zázvoru,
ježek za ní pospíchá, že jí pytel rozpíchá.

(Ryšánková, 2011)

- 3/4 takt

- **Ovečky**

Pásla ovečky v zeleném háječku,
pásla ovečky v černém lese.

Já na ni: dupy, dupy, dup.

Ona zas: cupy, cupy, cup.

Houfem ovečky, seberte se všecky,
houfem ovečky seberte se.

- **Hajný**

Já do lesa nepojedu, já do lesa nepůjdu,
kdyby na mě hajnej přišel on by mě vzal sekyru.

Sekyra je za dva zlatý a topůrko za tolar,
kdyby na mě hajnej přišel, on by mě to všecko vzal.

(Blahutková & Jonášová, 2009)

- 4/4 takt

- **Travička zelená**

Travička zelená to je moje potěšení,
travička zelená, to je moje peřina.

- **Holoubek**

Měla jsem holoubka v truhle zavřeného,
on jest mi uletěl do pole širého,
do pole širého, na zelený doubek,
tam sobě zahoukal můj zlatej holoubek,
můj zlatej holoubek.

(Blahutková & Jonášová, 2009)

5.1.2 Polohy těla a hlavy

a) aktivity

- **Části těla**

Postup:

- 1) Děti se libovolně pohybují po místnosti při písničce.
- 2) Když hudba ztichne, paní učitelka jmenuje některou část těla – noha, pravá ruka, levá noha, břicho, atd.
- 3) Úkolem dětí je spojit se ve dvojici danou částí těla.

Poznámka: Rozlišovat levou a pravou stranu až později, až děti aktivitu dobře znají.

Cíl: Uvědomění si vlastního těla a jeho částí.

(Dvořáková, 2011)

- **Kostičky**

Postup:

- 1) Děti si položí na hlavu plastovou nebo molitanovou kostičku a tancují s ní na hudbu.
- 2) Snaží se, aby jim kostička nepadla.

Cíl: Správné držení těla.

- **Nanuk**

Postup:

- 1) Děti utvoří dvojice, jedno z dětí si lehne na zem a snaží se o zpevnění celého těla (jako zmrzlý nanuk)
- 2) Druhé dítě ho uchopí za kotníky a oddálí ho od podložky.
- 3) První dítě musí zůstat stále zpevněné až do chvíle, dokud není zpátky na podložce (poté se rozpustí jako nanuk)

Cíl: Umět zpevnit celé tělo.

(Dvořáková, 2011)

b) říkanka

- **Rovné tělo**

Postup:

Děti jsou shrbené a hlavu mají skloněnou směrem dolů. Říkají říkanku a zároveň znázorňují činnosti uvedené v závorce.

Cíl: Správné držení těla.

Srovnej hlavu, (*narovnat hlavu*)

vypni hrud', (*vypnout hrudník*)

jak sem vkročíš (*krok vpřed*)

rovný buď. (*narovnané a zpevněné celé tělo*)

(Berdychová, 1978)

c) písnička

- **Hlava, ramena, kolena, palce**

Postup:

- 1) Děti stojí v kruhu a zpívají písničku a přitom se dotýkají jmenovaných částí těla.
- 2) Při každém opakování písničky se tempo se postupně zrychluje.

Cíl: Uvědomění si vlastního těla a jeho částí.

Hlava, ramena, kolena, palce,
kolena, palce, kolena, palce,
hlava, ramena, kolena, palce,
oči, uši, pusa, nos.

(<http://www.predskolaci.cz/?p=975>)

d) pohybové prvky

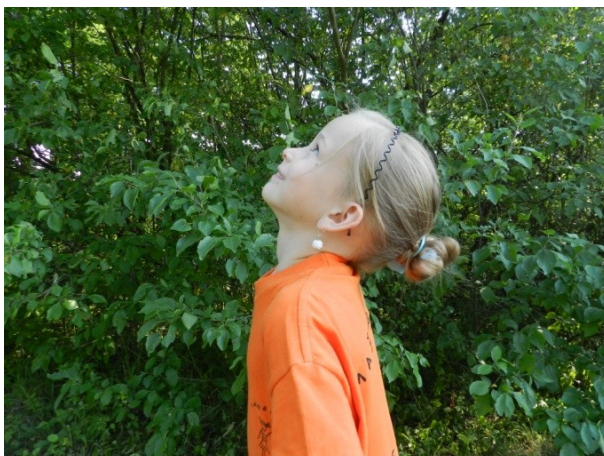
Při provádění následujících prvků dohlížíme na tři základní věci, které jsou potřeba dětem opakovat neustále dokola, aby se je naučily dělat automaticky:

- 1) správné držení těla
- 2) postavení rukou v bok (viz Kačenka)
- 3) základní pozice nohou (viz Stopka) - pokud není uvedena jiná pozice nohou

- **Sluníčko**

Motivace: Podívejte se na Sluníčko, jak krásně svítí a poté na zem, protože nás bolí oči.

- 1., 2.doba – záklon hlavy (Obrázek 1)
- 3., 4.doba – předklon hlavy (Obrázek 2)

Obrázek 1.

Obrázek 2.

- **Zebra**

Motivace: Při přecházení silnice „na Zebře“ se děti musí rozhlédnout vlevo a vpravo.

1.,2.doba – otočit hlavu vlevo (Obrázek 3)

3.,4.doba – otočit hlavu vpravo (Obrázek 4)

Obrázek 3.

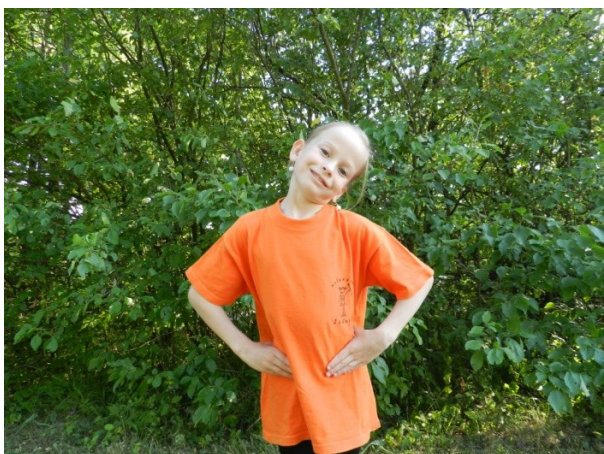
Obrázek 4.

- **Květinka**

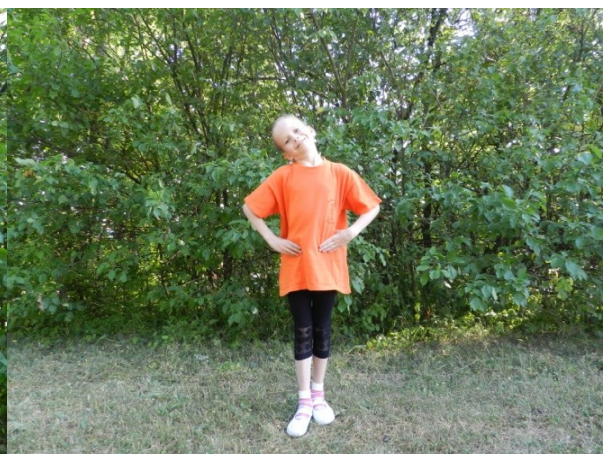
Motivace: Děti uklání hlavu jako květinka, když se kýve ve větru.

1.,2.doba – úklon hlavy vlevo (Obrázek 5)

3.,4.doba – úklon hlavy vpravo (Obrázek 6)

Obrázek 5.

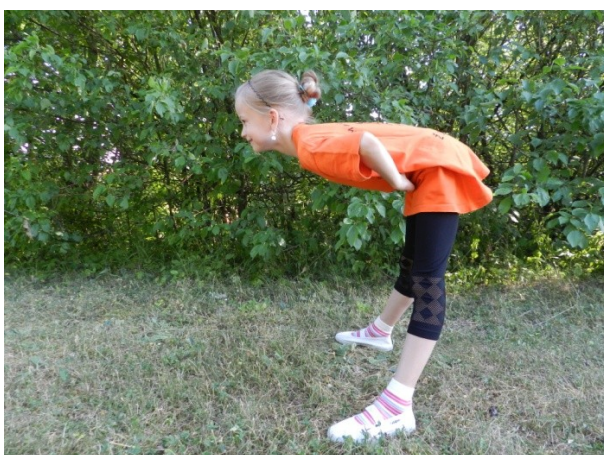
Obrázek 6.

- **Šašek**

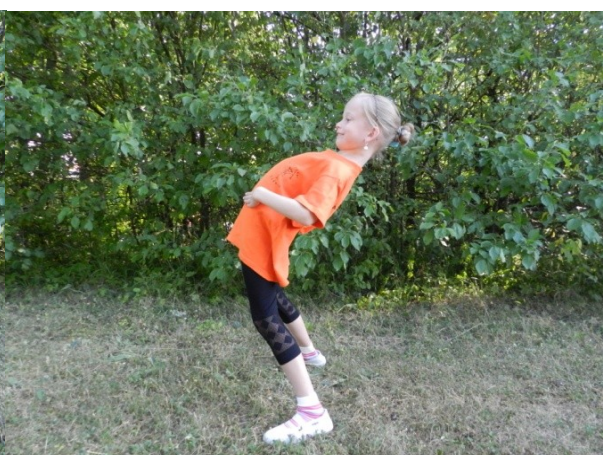
Motivace: Děti se předklání a zaklání jako když se smějící šašek popadá za břicho.

1.,2.doba – stoj rozkročný, předklon (Obrázek 7)

3.,4.doba – stoj rozkročný, záklon (Obrázek 8)

Obrázek 7.

Obrázek 8.

- **Slunečnice**

Motivace: Děti otáčí trup vlevo a vpravo jako když se Slunečnice otáčí za Sluncem.

1.,2.doba – otočit trup vlevo (Obrázek 9)

3.,4.doba – otočit trup vpravo (Obrázek 10)

Obrázek 9.

Obrázek 10.

5.1.3 Polohy paží

V mažoretkách je důležité, aby děti dávaly správně ruce v bok - prsty jsou u sebe, lokty svírají pravý úhel (Obrázek 13).

Poznámka: Děti si dlaně a prsty mohou představit jako zobáky kachen, které se „zakousnou“ do boku a tím dají správně ruce v bok.

Chyby: Často ovšem u dětí můžeme vidět postavení rukou v bok, které představuje „pavouky“ (Obrázek 11) nebo „krtky“ (Obrázek 12).

Obrázek 11.

Obrázek 12.

a) říkanka

- Kačenky

Postup:

- 1) Ruce si děti představí jako zobáky kachen, které říkají básničku Kačenky.
- 2) Na konci se zakousnou pevně do boku.

Cíl: Umět dá správně ruce v bok.

Já jsem kačka
blátokačka,
prstíky mám u sebe,
nedám já je od sebe.
Zakousnu se v bok
a už neudělám ani krok.

b) pohybové prvky

Při provádění prvků dohlížíme na správné držení těla a na základní pozici nohou (viz „Stopka“). Všechny prvky se mohou provádět také s batonem v ruce.

- **Kačenka**

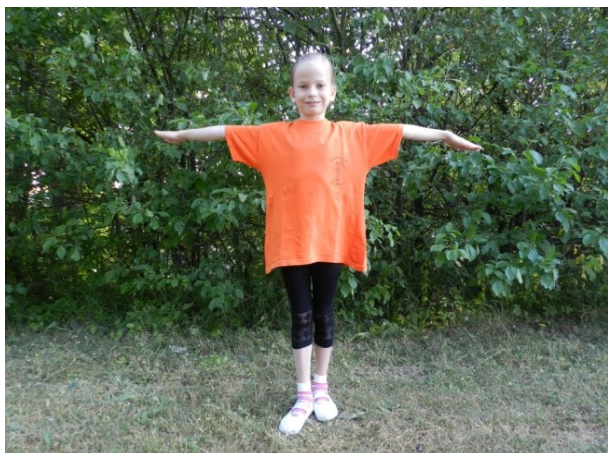
Motivace: Děti si představují ruce jako zobáky kachen, které se zakousnou v bok.
- správné postavení rukou v bok (Obrázek 13)

Obrázek 13.

- **Policista**

Motivace: Děti znázorňují policistu, který řídí dopravu.
- sraz pravou, upažit (Obrázek 14)

Obrázek 14.

- **Číšník**

Motivace: Děti představují číšníka, který nese ták s pitím.

- předpažit (Obrázek 15)

Obrázek 15.

- **Brankář**

Motivace: Děti dělají brankáře, který chytá míč.

- vzpažit (Obrázek 16)

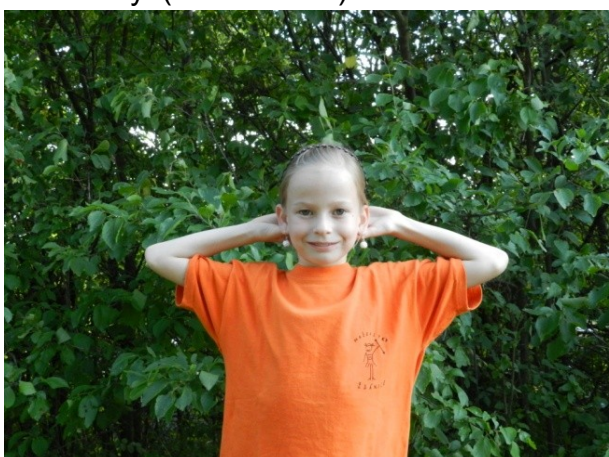

Obrázek 16.

- **Kadeřnice**

Motivace: Děti, předvádí kadeřnici, tvořící účes.

- ruce v týl (Obrázek 17)

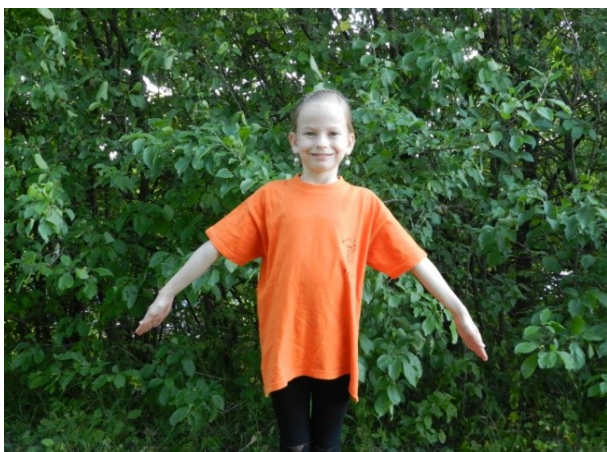

Obrázek 17.

- **Domeček**

Motivace: Děti znázorňují střechu domu.

- upažit dolů (Obrázek 18)

Obrázek 18.

- **Stromeček**

Motivace: Děti znázorňují větve stromu.

- vzpažit zevnitř (Obrázek 19)

Obrázek 19.

- **Svícen**

Motivace: Děti představují svícen se dvěma hořícími svíčkami.

- pokrčit upažmo, předloktí svisle vzhůru (Obrázek 20)

Obrázek 20.

- **Kříž**

Motivace: Děti utvoří kříž před tělem.

- skrčit připažmo, předloktí před prsa skřižmo (Obrázek 21)

Obrázek 21.

- **Pravítko**

Motivace: Děti si představí ruce jako pravítko.

- skrčit upažmo, předloktí dovnitř (Obrázek 22)

Obrázek 22.

- **Robot**

Motivace: Děti znázorňují rukama pohyb robota.

1.,2. doba – sraz pravou stranou, pravá předpažit, levá zapažit povýš (Obrázek 23)

3.,4. doba – sraz pravou stranou, totéž na levou (Obrázek 24)

Obrázek 23.

Obrázek 24.

5.1.4 Pohyby nohou

Nejdůležitějším prvkem nohou v mažoretkové činnosti je pochod. Pochodový krok začíná vždy levou nohou. Pochod neboli zvedání kolen (přednožování skrčmo). Děti stojí zpříma a zvedají střídavě pravou a levou nohu do přednožení skrčmo (nárt zdvižené nohy je napnutý).

Při pochodování děti nesmí dupat a jejich špičky by měly směřovat k zemi, Musíme je tedy naučit rozpoznávat rozdíl mezi dupáním a chůzí po špičkách. A vysvětlit propnutí nártů.

Poznámka: Je dobré dětem na levou nohu nebo cvičku přivázat nějakou mašličku, aby si lépe uvědomily, kterou nohou mají začít.

a) aktivity

- **Ježek**

Postup:

- 1) Děti utvoří kruh a chytanou se za ruce.
- 2) Uprostřed kruhu je jedno dítě schoulené do klubíčka jako ježek a dělá, že spí.
- 3) Ostatní děti chodí po kruhu v rytmu následující říkanky a dělají činnosti uvedené v závorkách.

Cíl: Rozlišovat chůzi po špičkách a po patách.

Tiše, děti, ježek spí,

ať ho nikdo nevzbudí. (*děti chodí po špičkách po kruhu*)

Já mám doma ovci,

mohu tleskat jak chci. (*tleskání do rytmu*)

Já mám doma berana,

mohu dupat nohama. (*děti dupou*)

Ježku, vstávej. (*ježek se probudí a začne honit děti nebo si vybere svého nástupce a hra se opakuje*)

(Mazal & Chlopková, 1994)

- **Nemocní vojáci**

Postup:

- 1) Děti vytvoří dvojice, jedno z dětí je voják a druhý pan doktor.
- 2) Pan doktor kontroluje, zda má voják nohy v pořádku.
- 3) Voják říká básničku a u toho dělá prvky uvedené v závorkách.

Nemocní jsme velice, *(vztyčit chodidla - přitažení nártu a prstů k bérce)*

Nevadí to nožičce. *(napnout chodidla - přitáhnoutí paty k lýtku, maximální propnutí nártu a prstů, až je chodidlo v prodloužení bérce)*

Pochodujem v nemocnici, *(zvednou levou nohu skrčmo, pravá noha zůstane ležet)*
stejně jako po světlici. *(zvednou pravou nohu skrčmo, levá noha se vrátí na zem)*

b) říkanky

- **Dupy, dupy**

Postup:

Děti říkají říkanku a u toho dupou nebo chodí po špičkách, tak jak je uvedeno v závorkách.

Dupy dupy, klapy klapy *(dupání)*

čí jsou tyhle sloní tlapy? *(dupání)*

Když ty tlapy zadupou, *(dupání)*

třesou celou chalupou. *(dupání)*

Za to myšky chodí tiše, *(chůze po špičkách)*

mají tlapy jako z plyše. *(chůze po špičkách)*

Tiše myši ši ši ši, *(chůze po špičkách)*

ať vás nikdo neslyší. *(chůze po špičkách)*

(<http://www.predskolaci.cz/?tag=dupy>)

- **Pata, špička**

Postup:

Děti říkají říkanku a zároveň provádí cviky uvedené v závorkách.

Pata, špička, celá noha, (*pata, špička, celá noha*)

tak se tančí polka nová. (*pata, špička, celá noha*)

Pata, špička, nožička, (*pata, špička, celá noha*)

zatoč se do kolečka. (*otočka doleva*)

- **Vojáci**

Postup:

Děti zkoušejí pochodovat a vždy si dotknou plyšákem do zvednuté nohy.

Pochodují vojáci,

po cvičení, po práci.

To se jim to pochoduje,

když jim trubka vytrubuje,

tram tadá, tram tadadá,

to je naše armáda.

- **Výskok**

Postup:

Děti vyskakují snožmo a snaží se propnout nártý.

Jednou, dvakrát, třikrát vyskočím,

potom se otočím.

Jednou, dvakrát, třikrát vyskočím,

a zůstanu stát.

(Marková, 2005)

c) písnička

- **Šly panenky silnicí**

Postup:

1) Děti se naučí písničku zpaměti.

2) Písničku pustíme z přehrávače.

3) Děti zpívají písničku a u toho pochodují.

Šly panenky silnicí, silnicí, silnicí,
potkali je myslivci, myslivci dva.
Kam panenky, kam jdete, kam jdete, kam jdete?
Která moje budete, budete, má?
Ta maličká, ta je má, ta je má, ta je má,
ta má očka jako já, jako já mám.
Na krku má granáty, granáty, granáty,
mezi nima dukáty, dukáty má.

d) pohybové prvky

Jsou znázorněny levou nohou, protože mažoretky začínají pochodovat právě levou. Je vhodné vyzkoušet je oběma nohama, z důvodu rovnoměrného zatížení.

Poznámka: Neustále dbát na správné držení těla a rukou v bok.

- **Stopka**

Motivace: Děti se musí umět zastavit v této pozici, která je pro mažoretky základní. Tak jako, když auto zastaví na značku Stop.

- sraz pravou (Obrázek 25)

Obrázek 25.

- **Tunel**

Motivace: Nohy dětí představují tunel, kterým projíždí vlak.

- stoj rozkročný, špičky mírně vytočené ven (Obrázek 26)

Obrázek 26.

- **Kopanec**

Motivace: Děti vykopnou nohu jako kdyby chtěly někoho kopnout.

- přednožit poníž (Obrázek 27)

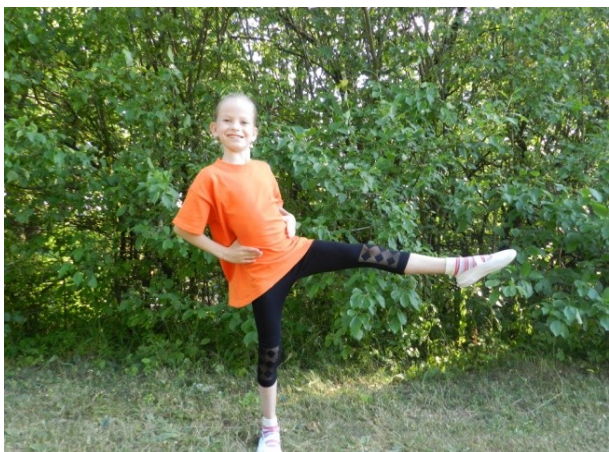

Obrázek 27.

- **Bočanec**

Motivace: Děti vykopnou nohu do boku, jako by chtěly kopnout někoho vedle sebe.

- unožit levou (Obrázek 28)

Obrázek 28.

- **Žába**

Motivace: Děti znázorňují žabu.

- podřep roznožný

Obrázek 29.

- **Princezna**

Motivace: Král dává princezně korunku na hlavu.

- klek skrčmo na pravé (Obrázek 30)

Obrázek 30.

- **Princ**

Motivace: Princ žádá princeznu o ruku.

- klek na levé (Obrázek 31)

Obrázek 31.

- **Voda**

Motivace: Děti zkouší špičkou nohy jak je voda studená.

- stoj přednožný levou (Obrázek 32)

Obrázek 32.

- **Bláto**

Motivace: Děti zkusí kam mají jít, jestli mají vedle sebe bláto či nikoliv.

- stoj únožný levou (Obrázek 33)

Obrázek 33.

- **Voják**

Motivace:

1.doba – stoj na pravé, pokrčit přednožmo levou (Obrázek 34)

2.doba – totéž na levé

Obrázek 34.

5.1.5 Orientace v prostoru

a) aktivita

- **Na houbaře**

Postup:

- 1) Děti si pomocí nějaké hračky označí své místo a u ní udělají klek skrčmo na pravé.
- 2) Stanou se tak houbami.
- 3) Jedno z dětí se určí houbařem, který sbírá houby.
- 4) Dítě, které pohladí, si stoupne, chytne se houbaře za ramena a pokračuje za ním v zástupu a přitom říkají básničku.

Cíl: Umět se pohybovat v zástupu.

Dupy, dupy dup

našel jsem pět hub.

První byla muchomůrka,

byla u ní zlatá šňůrka,

Druhá byla liška,

je jich plná spížka.

Třetí byla smrž,

vrž si jen vrž.

Čtvrtá byla křapáč,
ty jsi ale střapáč.
Pátá byla hřib,
měl jsem hledat líp.

Až jsou všechny houby posbírané, houbař zvolá: „Houby, houby všechny vás usmažím.“ Děti se rozeběhnou zpátky na své značky, pedagog může vybrat dalšího houbaře a hra může pokračovat.

(Mazal & Chlopková, 1994)

b) říkanky

Postup:

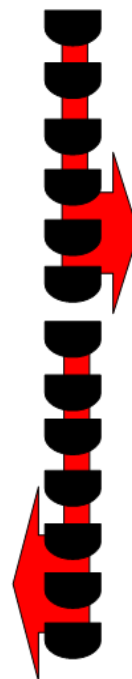
- 1) Děti se naučí danou říkanku.
- 2) Při říkance ztvárňují činnosti uvedené v závorce.

• Značka

Jdem, jdem pochodem (*pochod*)
všichni rovně zpříma jdem. (*pochod*)
Potom rychle utíkáme, (*běh na své značky*)
na svou značku se postavíme.
(Procházková, 1988)

• Had

Děti stojí v zástupu za sebou (Obrázek 35).
Had leze z díry, (*pochod do dvou řad*)
vystrkuje kníry,
bába se ho lekla, (*otočka na místě*)
na kolena sedla. (*dřep, rovná záda*)

Obrázek 35.

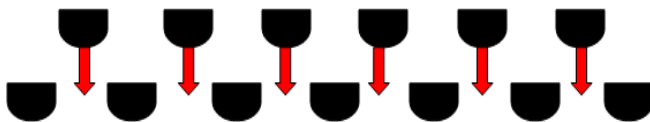
- **Auto**

Děti stojí ve dvou řadách za sebou a (Obrázek 36).

Á, bé, cé, dé, auto jede. (pochod na místě)

Jede, jede, až dojde (pochod, zadní řada se zasunuje do přední)

do garáže rychle vjede. (dřep, rovná záda)

Obrázek 36.

c) písničky

- **Věneček**

Postup:

1) Jedno z dětí je zahradník, který sbírá květiny, aby mohl uvít věneček.

2) přitom zpívá písničku. Na slova: Jaké jméno máš? Stojí u jednoho z dětí a to mu musí říct název nějaké květiny.

3) Dítě, které řeklo květinu se zařadí za zahradníka, chytne se ho za ramena a hra pokračuje.

Cíl: Umět chodit v zástupu.

Uvívíme věneček,

ze všech našich kytiček.

přidáme si do věnečku,

kvítek, lístek i větvičku.

Jaké jméno máš?

Pojď ty mezi nás.

• Slunce za hory

Postup:

- 1) Děti zpívají písničku Slunce za hory.
- 2) Ve druhé sloce znázorňují prvky uvedené v závorkách.

Cíl: Ujasnění si pojmů - vepředu, vzadu, napravo, nalevo.

Poznámka: Je vhodné sedět v kruhu na zemi a držet se za ramena.

Slunce za hory

zmizelo v dáli

utichli ptáci

usíná háj.

Sedíme spolu,

šero nás halí

písničko zazněj

a hudbo hraj.

Zepředu nazad se kolíbáme (kolíbání dopředu a dozadu)

zepředu nazad se kolíbem. (kolíbání dopředu a dozadu)

Nahoru dolu se kolíbáme (stoupnout a sednout)

nahoru dolu se kolíbem. (stoupnout a sednout)

Z leva napravo se kolíbáme (kolíbání doprava doleva)

z leva napravo se kolíbem. (kolíbání doprava doleva)

Na všechny strany se kolíbáme (kolíbání dopředu, dozadu, napravo i nalevo)

na všechny strany se kolíbem. (kolíbání dopředu, dozadu, napravo i nalevo)

5.1.6 Práce s náčiním

A) Seznámení s batonem

Děti by se s mažoretkovou hůlkou měly nejprve seznámit jako s každým jiným, novým předmětem. Když ji dostanou poprvé do rukou, mohou si vyzkoušet různé věci formou hry, tak jako s balónem.

Poznámka: Vhodnější je začínat práci s hůlkou venku, kde děti mají dostatek prostoru a nemohou nic rozbít.

a) aktivity

Postup:

1) Dětem dáme do rukou hůlku.

2) Děti zkouší následující věci.

1. Kdo umí kutálet hůlku?
2. Kdo hodí dál?
3. Kdo mi hodí?
4. Kdo mě přehodí?
5. Kdo vyhodí výš?
6. Kdo se trefí do vyznačeného čtverce?
7. Kdo zkusí hodit svému kamarádovi?

b) říkanka

Postup:

Děti se naučí básničku a přitom libovolně cvičí s hůlkou.

- **Hůlka**

Postup:

Děti se naučí básničku a přitom libovolně cvičí s hůlkou.

Já jsem hůlka mažoretek,
dlouhý já mám prostředek,
a dva gumové konce,
točit se mnou jde lehounce.

B) Točení

Při nácviu točení malým mažoretkám, přirovnáváme točení například k míchání vařečkou v hrnci. Točení v pravé ruce probíhá proti směru hodinových ručiček a v levé ruce po směru. Do dlaně sevřeme hůlku a představujeme si, že mícháme své oblíbené jídlo. Postupně začneme uvolňovat prsty a vysvětlujeme, že se hůlka drží mezi palcem a ukazováčkem a prsteníček s malíčkem hůlku postrkují. Základní princip točení spočívá v kroužení zápěstím.

• Točení v hrnci

Postup:

Děti zkouší točit s batonem.

Máme hrnec veliký,
vaříme v něm knedlíky.
Až ten hrnec upadne,
knedlík z něho vypadne.
(Mazal & Chlopková, 1994)

C) Vyhazování

Když děti dostanou hůlku do ruky, vyhazování je jednou z věcí, které samy rády začnou ihned dělat. Někteří se bojí, ale jakmile ji jednou chytí, tak zkoušejí pořád dokola. Nejprve si děti mohou zkusit vyhazovat balón nebo plyšovou hračku. Při vyhazování učíme děti chytat baton do pravé ruky a přitom levou dávat v bok.

• Vyhazují hůlku

Postup:

Děti zkouší libovolně vyhazovat hůlku.

Vyhazovat umím hladce,
S tyčkou to jde velmi lehce.
Chytám já ji do pravé,
Chyba by byla do levé.

D) Základní prvky s náčiním

Některé prvky si mohou děti nejprve vyzkoušet bez hůlky nebo nahradit hůlku třeba vařečkou, klacíkem nebo mohou držet hračku v ruce.

• Vařečka

Motivace: Děti si představují, že míchají své oblíbené jídlo v hrnci.

- točení vodorovně se zemí v pravé ruce (Obrázek 37)

Obrázek 37.

• Štětce

Motivace: Děti si představují jako kdyby malovaly štětcem (jedním koncem hůlky) kolečko na zed' před sebou.

- točení svisle v pravé ruce (Obrázek 38)

Obrázek 38.

- Kružítko

Motivace: Děti si představí konec hůlky mezi prsty jako hrot kružítko a opisují druhým koncem velký kruh.

- baton držíme u jednoho konce mezi ukazováčkem a prostředníčkem pravé ruky (Obrázek 39), kroužíme zápěstím ve směru hodinových ručiček, před sebou

Obrázek 39.

- Výhoz pravítka

Motivace: Hůlka představuje pravítko, které se děti snaží vyhodit vodorovně se zemí.

- hůlku sevřít do dlaní za konce (Obrázek 40), dlaně směřují vzhůru, výhoz vodorovně (Obrázek 41)

Obrázek 40.

Obrázek 41.

- **Výhoz tužky**

Motivace: Hůlku si děti představí jako tužku (Obrázek 42), kterou vyhazují svisle k zemi (Obrázek 43)

- výhoz svisle

Obrázek 42.

Obrázek 43.

- **Balón**

Motivace: děti znázorňují hůlkou obrys velkého balónu.

- baton držet za konce (Obrázek 44) a opsat velký kruh napnutými pažemi ve směru hodinových ručiček (Obrázek 45)

Obrázek 44.

Obrázek 45.

- **Závory**

Motivace: Ruce znázorňují závory u vlakových přejezdů.

1., 2.doba – pravá upažit, levá vzpažit (Obrázek 46)

3., 4.doba – totéž na druhou stranu (Obrázek 47)

Obrázek 46.

Obrázek 47.

- **Šipka**

Motivace: Ruce představují šipky směřující doprava a doleva.

1., 2.doba - pravá upažit, levá skrčit upažmo předloktí dovnitř (Obrázek 48)

3., 4.doba - levá upažit, pravá skrčit upažmo předloktí dovnitř (Obrázek 49)

Obrázek 48.

Obrázek 49.

- **Činka**

Motivace: Děti si představí, že zvedají činku.

1., 2.doba – skrčit připažmo, předloktí svisle vzhůru (Obrázek 50)

3., 4.doba – vzpažit (Obrázek 51)

Obrázek 50.

Obrázek 51.

- **Mažoretka**

Motivace: Děti si představí starší mažoretku a snaží se pochodovat, tak jako ona.

1., 3.doba – pokrčit přednožmo levou, pravá předpažit, levá zapažit (Obrázek 52)

2., 4.doba - pokrčit přednožmo levou, levá předpažit, pravá zapažit (Obrázek 53)

Obrázek 52.

Obrázek 53.

- **Letadlo**

Motivace: Ruce představují křídla letadla, která se naklání doleva a doprava

1., 2.doba – sraz pravou stranou, pravá vzpažit zevnitř, levá ruka upažit dolů
(Obrázek 54)

3., 4.doba – sraz pravou stranou, levá vzpažit zevnitř, pravá ruka upažit dolů
(Obrázek 55)

Obrázek 54.

Obrázek 55.

- **Klobouk**

Motivace: Ruce znázorňují klobouk, který mají děti na hlavě a následně si ho sundají.

1., 2.doba - mírně pokrčit vzpažmo zevnitř (Obrázek 56)

3., 4.doba - mírně pokrčit připažmo, předloktí dovnitř (Obrázek 57)

Obrázek 56.

Obrázek 57.

• Pozdrav

Motivace: Děti zdraví rodiče jako velké mažoretky.

1., 2.doba - levá v bok, pravá ruka drží svisle hůlku těsně před tělem (Obrázek 58)

3., 4.doba - levá v bok, pravá ruka vzpažit zevnitř (Obrázek 59)

Obrázek 58.

Obrázek 59.

• Kyvadlo

Motivace: Děti představují kyvadlo, které se pohybuje doleva a doprava. U toho říkají „bim bam“

1., 2.doba - baton držíme ve vzpažení za konce, ruce a boky vychýlit doleva (Obrázek 60)

3., 4.doba - totéž doprava (Obrázek 61)

Obrázek 60.

Obrázek 61.

- **Pružina**

Motivace: Ruce znázorňují pružinu, která vyletí směrem dopředu.

1., 2.doba - předpažit (Obrázek 62)

3., 4.doba - skrčit upažmo, předloktí dovnitř (Obrázek 63)

Obrázek 62.

Obrázek 63.

- **Poupátko**

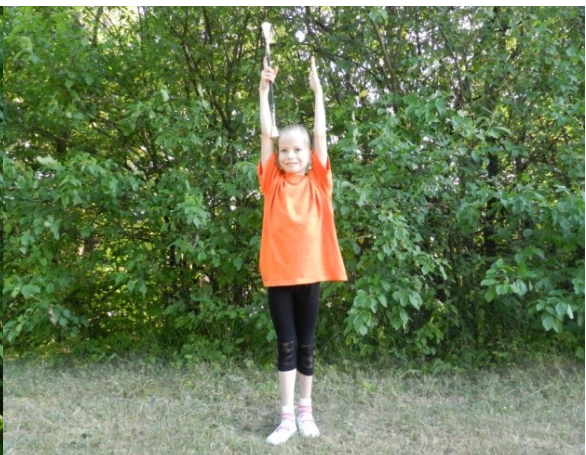
Motivace: Ruce představují rozkvetlý květ, který se následně zavře.

1., 2.doba - upažit (Obrázek 64)

3., 4.doba - vzpažit (Obrázek 65)

Obrázek 64.

Obrázek 65.

- **Kabátek**

Motivace: Děti si sundávají kabátek.

1., 2.doba - skrčit připažmo, baton na lopatkách rovně (Obrázek 66)

3., 4.doba - vzpažit (Obrázek 67)

Obrázek 66

Obrázek 67

V závěrečné části tohoto metodicko-didaktického materiálu bych podotkla, že neobsahuje komplexní soubor všech základních prvků mažoretek. Snahou bylo uvést prvky často používané a jednoduché, tak aby je zvládly provést i malé děti.

- Prvky lze různě kombinovat a spojovat.
- Při práci rukou mohou děti stát v základní pozici nohou nebo pochodovat.
- Uvedené prvky být prováděny v rámci jednoho taktu, jak je tomu v tomto materiálu nebo mohou být rozloženy do více taktů.

Děti je potřeba nejdříve naučit správné provedení prvků a později je učit pochodovat a cvičit prvky na libovolnou hudbu.

5.2 Výsledky anketního listu

Anketní list a navržený metodicko-didaktický materiál byly rozeslány vybraným učitelkám mateřských škol, které subjektivně odpovídali na otázky v anketním šetření. Celkem bylo rozesláno 50 anketních listů, návratnost byla 33 (66%) vyplněných listů.

1.otázka - Shledáváte tento materiál potřebným?

Materiál shledává potřebným 30 (90%) dotázaných respondentů. 3 (10%) uvedli materiál jako nepotřebný.

2.otázka - Chybí vám zde, nějaké základní prvky popřípadě činnosti?

28 (85%) respondentů odpovědělo, že jim v metodicko-didaktickém materiálu nechybí žádné základní prvky ani činnosti. Zbýlých 5 (15%) odpovědělo, že v materiálu chybí více činností na správné držení těla.

3.otázka - Je tento materiál vhodný pro děti v předškolním věku?

V této otázce se shodlo všech 100% respondentů. Materiál shledávají vhodný pro děti předškolního věku. Náměty jsou tedy zvoleny přiměřeně k věku.

4.otázka - Myslíte si, že tento metodicko-didaktický materiál je dostatečně přehledný?

I v této otázce všichni respondenti označili stejnou odpověď. Všech 100% si myslí, že metodicko-didaktický materiál je dostatečně přehledný.

5.otázka - Jsou použity vhodné názvy prvků pro děti v předškolním věku?

Jedna (3%) z dotázaných učitelek uvedla, že nejsou použity vhodné názvy prvků pro děti předškolního věku. Domnívá se, že některé názvy jsou příliš obtížné a malé děti je neumí vyslovit. Zbýlých 32 (97%) si myslí, že názvy prvků jsou voleny vhodně pro toto období.

6.otázka - Je na fotografiích dostatečně vidět provedení prvků?

V anketním šetření se shodlo 31 (94%) respondentů, že na fotografiích je dostatečně vidět provedení jednotlivých prvků.

7.otázka - Myslíte si, že některý z těchto prvků využijete v praxi?

Při analýze bylo zjištěno, že 27 (82%) učitelek použije některý z těchto prvků v praxi. Tento materiál tak nebyl tvořen úplně zbytečně.

8.otázka - Myslíte si, že je v České republice dostatek literatury o mažoretkách?

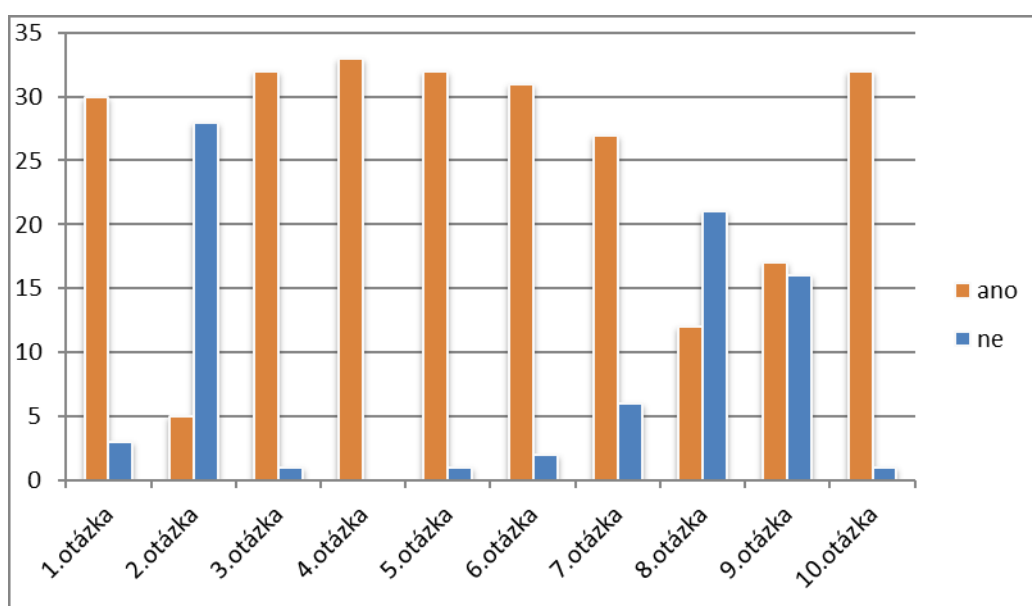
21 (64%) respondentů uvedlo, že v České republice není dostatek literatury o mažoretkách a zbylých 12 (36%) se domnívá, že počet literatury o mažoretkách je dostačující.

9.otázka - Máte ve svém okolí nějakou skupinu mažoretek?

Skupinu mažoretek má ve svém okolí 17 (52%) dotázaných učitelek, které uvedly, že mažoretky jsou přímo ve městě nebo v blízké vesnici.

10.otázka - Jsou mažoretky vhodnou činností pro trávení volného času?

Jedna (3%) z dotázaných učitelek odpověděla, že mažoretky nejsou vhodnou činností pro trávení volného času. Jako důvod zvolené odpovědi uvedla, že jsou tam děti příliš zatěžovány a činnost je finančně náročná.

Obrázek 68. Výsledky anketního šetření

Tabulka 1. Výsledky anketního šetření

Otázka	Odpověď ano	Odpověď ne
1) Shledáváte tento materiál potřebným?	30	3
2) Chybí vám zde, nějaké základní prvky popřípadě činnosti?	5	28
3) Je tento materiál vhodný pro děti v předškolním věku?	32	1
4) Myslíte si, že tento metodicko-didaktický materiál je dostatečně přehledný?	33	0
5) Jsou použity vhodné názvy prvků pro děti v předškolním věku?	32	1
6) Je na fotografiích dostatečně vidět provedení prvků?	31	2
7) Myslíte si, že některý z těchto prvků využijete v praxi?	27	6
8) Myslíte si, že je v České republice dostatek literatury o mažoretkách?	12	21
9) Máte ve svém okolí nějakou skupinu mažoretek?	17	16
10) Jsou mažoretky vhodnou činností pro trávení volného času?	32	1

6 Diskuze

Z vyplněných anketních listů vyplynulo, že většina dotázaných shledává tento materiál potřebným a uvedli, že některý z těchto prvků využijí v praxi. Z výsledků bylo zjištěno, že vytvořený metodicko-didaktický materiál je vhodný pro děti předškolního věku a názvy prvků jsou voleny přiměřeně k věku. Pěti respondentům chybějí v materiálu prvky. Uvedli nedostatek cviků na správné držení těla a více aktivit na vnímání rytmu, který je v mažoretkách velmi důležitý. Všechny učitelky hodnotí materiál jako přehledný. Fotografie dostatečně znázorňují provedení jednotlivých prvků, uvedlo 31 respondentů.

Výsledky mohou být značně ovlivněny faktem, že někteří respondenti vůbec neznají mažoretky. To zcela jistě ovlivnilo odpovědi u několika otázek. Téměř polovina odpověděla, že ve svém okolí nemá žádnou skupinu mažoretek. Otázkou zůstává, zda ji ve svém okolí opravdu nemají nebo o ni pouze neví. V otázce zda je dostatek literatury, hraje velkou roli i skutečnost, že mažoretky nejsou veřejně známy a rozšířeny jako například gymnastika. Proto, i když po tom nikdy nepátrali, většina respondentů shledává literaturu o mažoretkách za nedostatečnou. V České republice byla v letošním roce vydána první kniha o mažoretkách nakladatelstvím Toužimský & Moravec, pojmenována Lexikon mažoretky. Myslím si, že tato publikace upřednostňuje pouze jednu asociaci (NBTA) a tak zdaleka neposkytuje veškeré informace týkající se mažoretek, které čtenář od první knihy zabývající se touto problematikou očekává.

Mažoretky jsou vhodnou aktivitou na trávení volného času odpovědělo 31 dotázaných. Jedna nesouhlasí, uvedla, že na děti je kladena příliš velká zátěž a finanční hledisko, takže mažoretky neshledává jako vhodnou aktivitou. Její odpověď je zcela jistě založena na vlastních zkušenostech. Zátěž na trénincích je v každém souboru jiná, záleží na úrovni skupina. Pokud na profesionální, tak je pravděpodobné, že děti jsou zatěžovány více než při rekreační, ale přiměřeně k věku.

7 Závěry

Hlavním cílem práce bylo vytvořit metodicko-didaktický materiál s náměty pro pohybovou činnost mažoretek v mateřských školách, který bude využit v rámci pohybových chviliek v mateřských školách nebo může být inspirací trenérům mažoretek.

Díličními cíli bylo přizpůsobit pomocí motivace základní prvky mažoretek. Zvolila jsem nejrůznější aktivity, říkanky a písničky, které pomohou dětem rozvíjet danou oblast. Dalším krokem jsem ověřila metodicko-didaktický materiál oslovenými respondenty, učitelkami mateřských škol a následně vyhodnotila a získala tak zpětnou vazbu k navrženému metodicko-didaktickému materiálu.

Rešerše literatury na dané téma byla jedním z úkolů, které vyplývají ze zadaných cílů. Musela jsem čerpat i z pramenů příbuzných sportovních oborů, protože literatury týkající se mažoretek je v České republice i v zahraničí nedostatek. Následně jsem vymezila kritéria pro tvorbu metodicko-didaktického materiálu.

Při tvorbě materiálu jsem se snažila respektovat věkovou kategorii, vybírat vhodné cviky, které by mohly být využity v rámci pohybových chviliek v mateřských školách, a zvolit vhodná motivační témata k daným oblastem. Dále jsem k jednotlivým prvkům vytvořila fotodokumentaci, která pomůže čtenáři lépe pochopit uvedené prvky.

Dalším úkolem bylo sestavení anketního listu, který obsahoval 10 otázek. Materiál byl společně s anketním listem rozeslán vybraným učitelkám mateřských škol. Posledním úkolem bylo vyhodnocení a zpracování výsledků anketního listu.

Vyhodnocením anketního listu jsem zjistila, že materiál učitelky shledávají potřebným, dostatečně přehledným a vhodným pro předškolní období. Z toho vyplývá, že smysl práce byl splněn. I když respondenti uvedli, že na fotografiích je vidět dostatečné provedení jednotlivých prvků, myslím si, že pro praktické využití by bylo vhodnější nechat fotodokumentaci pořídit profesionálním fotografem a zvolit jiné pozadí.

8 Souhrn

Tato diplomová práce na téma Náměty pro pohybovou činnost mažoretek v mateřských školách se zabývá předškolním obdobím a tvorbou námětů do metodicko-didaktického materiálu.

V teoretické části jsou uvedeny vývojové charakteristiky předškolního období. Dále je zde popsán Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, kterým se řídí všechny mateřské školy. Zahrnuje také charakteristiku mažoretkové činnosti, historii mažoretek a popisuje mažoretkové asociace v České republice.

Metodická část je zaměřena na výběr kritérií pro tvorbu metodicko-didaktického materiálu. Obsahuje popis anketního listu, charakteristiku skupiny respondentů, metody sběru dat a způsob vyhodnocení získaných dat.

Ve výsledcích práce je uveden navržený metodicko-didaktický materiál, který je doplněn fotodokumentací a jsou zde popsány výsledky z anketního šetření. Oslovení respondenti označují názvy jednotlivých prvků jako vhodné pro předškolní věk. Uvedli také, že na fotografiích je dostatečně vidět provedení prvků. Celkově shledávají materiál potřebným a hodnotí ho kladně.

Diskuze se zabývá možností ovlivnitelnosti výsledků anketního šetření z důvodu neznalosti respondentů mažoretkové činnosti. Na druhé straně jsou učitelky odborníky v práci s dětmi, takže mohly subjektivně posoudit, zda je materiál vhodný pro předškolní období a zda jsou voleny vhodné názvy pro děti.

9 Summary

This thesis 'Suggestions for Physical Activity of Majorettes in Kindergartens' deals with the pre-school period and works out ideas for the methodological and didactic material.

In the theoretical section, the developmental characteristics of the pre-school period, are given. The framework educational programme for pre-school education, which is followed by all kindergartens, is described here too. This section also includes the characteristic of majorette activities, history of majorettes and description of majorette associations in the Czech Republic.

The methodology section focuses on selecting criteria for the creation of the methodological and didactic material. It contains a description of the questionnaire sheet, a characteristic of the group of respondents, data collection methods and the method of evaluating the data obtained.

In the result section, the suggested methodical and didactic material is given and the results of the survey are described. Addressed respondents name the titles of single elements as appropriate for pre-school age. They stated that the performance of the elements on the pictures is seen adequately too. In the end they find the material as needful and they evaluate it positively.

The discussion occupies with the possibilities to influence the results of the questionnaire sheet caused by the respondent ignorance of majorettes activities. On the other side the teachers are experts at work with children, so they are able to subjectively review if the material is suitable for pre-school age and if the appellations for children are chosen fittingly.

10 Referenční seznam

- Appelt, K., & Libra, M. (1985). *Gymnastické názvosloví I. Názvosloví cvičení prostých*. Praha: SPN.
- Berdychová, J. (1978). *Aby naše děti rostly zdravě*. Praha: Olympia.
- Blahutková, M., & Jonášová, D. (2009). *Využití hudebně pohybové výchovy v rytmické gymnastice*. Brno: Masarykova univerzita.
- Čačka, O. (1997). *Psychologie dítěte* (3rd ed.). Brno: SURSUM.
- Dvořáková, H. (2011). *Pohybové činnosti v předškolním vzdělávání* (2nd ed.). Praha: Dr. Josef Raabe.
- Hříbková, L. (2013). *Nadání a předškolní věk*. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně.
- Jelínek, J., & Jelínková, K. (2014). *Lexikon mažoretky*. Praha: Toužimský & Moravec.
- Koťátková, S. (2008). *Dítě a mateřská škola*. Praha: Grada Publishing.
- Langmeir, J., & Krejčířová, D. (2006). *Vývojová psychologie*. Praha: Grada.
- Langmeier, J., Langmeir, M., & Krejčířová, D. (1998). *Vývojová psychologie: s úvodem do neurofyziologie*. Praha: H & H.
- Machová, J. (2005). *Biologie člověka pro učitele*. Praha: Karolinum.
- Marková, Z. (2006). *Pohybové hry do tříd a družin*. Praha: Grada.
- Mazal, F., & Chlopková, J. (1994). *Pohybové pohádky předškoláků*. Olomouc: Hanex.
- Mertin, V., & Gillernová, I. (Eds.). (2010). *Psychologie pro učitelky mateřské školy* (2nd ed.). Praha: Portál.
- Sedláčková, H., Syslová, Z., & Štěpánková, S. (2012). *Hodnocení výsledků předškolního vzdělávání*. Praha: Wolters Kluwer ČR.
- Procházková, M. (1988). *Cvičení na říkadla*. Brno: Krajský pedagogický ústav.
- Průcha, J., Walterová, E., & Mareš, J. (2003). *Pedagogický slovník*. (4th ed.). Praha: Portál.
- Ryšánková, D. (2011). *Výběr písní pro klavírní improvizaci oboru Učitelství mateřských škol*. Brno: Masarykova univerzita.
- Šimíčková-Čížková, J., Binarová, I., Holásková, K., Petrová, A., Plevová, I., & Pugnerová, M. (2010). *Přehled Vývojové psychologie* (3rd ed.). Olomouc: Univerzita Palackého.

Škodáková, E. (2004). *Metodické náměty pro zájmovou činnost mažoretek na školách*. Diplomová práce, Univerzita Palackého, Fakulta tělesné kultury, Olomouc.

Švubová, R. (2014). *Mažoretkový sport jako součást volnočasových aktivit*. Diplomová práce, Univerzita Palackého, Fakulta tělesné kultury, Olomouc.

Trpišovská, D., & Vacínová, M. (2006). *Ontogenetická psychologie*. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně.

Vágnerová, M. (2012). *Vývojová psychologie: Dětství a dospívání* (2nd ed.). Praha: Karolinum.

Wheelus, D. (1975). *Baton Twirling: Complete Illustrated Guide*. Oxford: Lion Publishing.

Internetové zdroje:

IFMS. *Platná pravidla*. Retrieved 21.4.2014 from the World Wide Web: <http://ifms-majorettes.com/pravidla/>.

Mažoretky Brno. *Historie mažoretek*. Retrieved 21.4.2014 from the World Wide Web: <http://www.mazoretky-brno.cz/historie.html>.

Svaz mažoretek České republiky. *Soutěžní řád národního šampionátu mažoretek 2014*. Retrieved 21.4.2014 from the World Wide Web: <http://www.majorettes-nbta.eu/cz/view.php?cisloclanku=2013110005>.

Předškoláci. *Magazín pro učitelky i rodiče, předškolní a mimoškolní vzdělávání*. Retrieved 29.4.2014 from the World Wide Web: <http://www.predskolaci.cz/?cat=6>.

Smolíková, K. (2006). *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický. Retrieved 15.3.2014 from the World Wide Web: http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVP_PV-2004.pdf.

11 Přílohy

Příloha 1 - Anketní list

Anketní list

Milé dámy, milí pánové,

jmenuji se Alena Strmisková a jsem studentkou Fakulty tělesné kultury v Olomouci. Obracím se na Vás s žádostí o spolupráci. Prosím, o nahlédnutí do navrženého metodicko-didaktického materiálu určeného pro učitelky a učitele mateřských škol a následné vyplnění anketního listu, který bude sloužit jako subjektivní hodnocení závěrečné práce na téma Náměty pro pohybovou činnost mažoretek v mateřských školách.

Prosím, odpovězte na otázky ano/ne a případně doplňte konkrétní odpověď. Anketní list je anonymní.

Děkuji za Váš čas a spolupráci

Strmisková Alena

1) Shledáváte tento materiál potřebným?

ANO x NE

2) Chybí vám zde, nějaké základní prvky popřípadě činnosti?

ANO x NE

Pokud ano, které?.....

3) Je tento materiál vhodný pro děti v předškolním věku?

ANO x NE

4) Myslíte si, že tento metodicko-didaktický materiál je dostatečně přehledný?

ANO x NE

Pokud ne, proč?.....

5) Jsou použity vhodné názvy prvků pro děti v předškolním věku?

ANO x NE

Pokud ne, které?.....

6) Je na fotografiích dostatečně vidět provedení prvků?

ANO x NE

7) Myslíte si, že některý z těchto prvků využijete v praxi?

ANO x NE

8) Myslíte si, že je v České republice dostatek literatury o mažoretkách?

ANO x NE

9) Máte ve svém okolí nějakou skupinu mažoretek?

ANO x NE

Pokud ano, kde (ve městě, v blízké vesnici, přímo v mateřské škole, atd.)?.....

10) Jsou mažoretky vhodnou činností pro trávení volného času?

ANO x NE

Pokud ne, proč?.....